

Bacheloroppgave

ADM650 Jus og administrasjon

Blir flyknigenes behov tatt hensyn til i "en mot en" løsningen i EU - Tyrkia avtalen?

Natalia Nygård Skogen

Totalt antall sider inkludert forsiden: 40

Molde, 23.05.18

Obligatorisk egenerklæring/gruppeerklæring

Den enkelte student er selv ansvarlig for å sette seg inn i hva som er lovlige hjelpemidler, retningslinjer for bruk av disse og regler om kildebruk. Erklæringen skal bevisstgjøre studentene på deres ansvar og hvilke konsekvenser fusk kan medføre. Manglende erklæring fritar ikke studentene fra sitt ansvar.

Du/dere fyller ut erklæringen ved å klikke i ruten til høyre for den enkelte del 1-6:		
1.	Jeg/vi erklærer herved at min/vår besvarelse er mitt/vårt eget arbeid, og at jeg/vi ikke har brukt andre kilder eller har mottatt annen hjelp enn det som er nevnt i besvarelsen.	☒
2.	Jeg/vi erklærer videre at denne besvarelsen: <ul style="list-style-type: none"> • ikke har vært brukt til annen eksamen ved annen avdeling/universitet/høgskole innenlands eller utenlands. • ikke refererer til andres arbeid uten at det er oppgitt. • ikke refererer til eget tidligere arbeid uten at det er oppgitt. • har alle referansene oppgitt i litteraturlisten. • ikke er en kopi, duplikat eller avskrift av andres arbeid eller besvarelse.	☒
3.	Jeg/vi er kjent med at brudd på ovennevnte er å <u>betrakte som fusk</u> og kan medføre annullering av eksamen og utestengelse fra universiteter og høgskoler i Norge, jf. Universitets- og høgskoleloven §§4-7 og 4-8 og Forskrift om eksamen §§14 og 15.	☒
4.	Jeg/vi er kjent med at alle innleverte oppgaver kan bli plagiatkontrollert i Ephorus, se Retningslinjer for elektronisk innlevering og publisering av studiepoenggivende studentoppgaver	☒
5.	Jeg/vi er kjent med at høgskolen vil behandle alle saker hvor det forligger mistanke om fusk etter høgskolens retningslinjer for behandling av saker om fusk	☒
6.	Jeg/vi har satt oss inn i regler og retningslinjer i bruk av kilder og referanser på biblioteket sine nettsider	☒

Publiseringsavtale

Studiepoeng: 15

Veileder: Georg Panzer

Fullmakt til elektronisk publisering av oppgaven

Forfatter(ne) har opphavsrett til oppgaven. Det betyr blant annet enerett til å gjøre verket tilgjengelig for allmennheten (Åndsverkloven. §2).

Alle oppgaver som fyller kriteriene vil bli registrert og publisert i Brage HiM med forfatter(ne)s godkjenning.

Opgaver som er unntatt offentlighet eller båndlagt vil ikke bli publisert.

Jeg/vi gir herved Høgskolen i Molde en vederlagsfri rett til å gjøre oppgaven tilgjengelig for elektronisk publisering:

ja nei

Er oppgaven båndlagt (konfidensiell)?

ja nei

(Båndleggingsavtale må fylles ut)

- Hvis ja:

Kan oppgaven publiseres når båndleggingsperioden er over?

ja nei

Er oppgaven unntatt offentlighet?

ja nei

(inneholder taushetsbelagt informasjon. Jfr. Offl. §13/Fvl. §13)

Dato: 20.05.18

Forord

Denne oppgaven er skrevet i forbindelse med mitt siste år på bachelor i Juss og Administrasjon ved Høgskolen i Molde. Jeg vil takke veilederen min Georg Panzer for god veiledning og motivasjon i perioden jeg har jobbet med denne oppgaven. Jeg vil også takke familie for støtte og motivasjon.

Jeg har valgt å skrive om EU – Tyrkia avtalen i forbindelse med flyktningkrisen. Ved å jobbe med denne oppgavene har jeg fått god innsikt i et sentral situasjon som jeg lenge har ønsket å vite mer om. Flyktningkrisen rammet mange mennesker og det var mange som mistet livet ved å bruke ruter som menneskesmuglere anbefalte. Det har også vært interessant så se hvordan EU tolker situasjonen i forhold til frivillig organsiner som for eksempel Amnesty. Og jeg håper jeg har greid å sette dette sammen til en leservennlig oppgave.

Innhold

1.0 Innledning og bakgrunn for valg av tema	1
1.1 Problemstilling	1
1.2 Definisjon av begreper	2
2.0 Grunnleggende fakta	2
2.1 Flykningkrisen	2
2.2 Krigen i Syria	3
3.0 Metode og teori	3
3.1 Dokumentundersøkelse	4
3.2 Abraham Maslows Behovsteori	7
3.3 Juridisk metode.....	8
4.0 Analyse	10
4.1 ”First Report on the progress made in the implementation on the EU – Turkey Statment.....	10
4.2 ”A blueprint for despair. Human rights impact of the EU – Turkey deal”	20
4.3 ”En mot en” løsningen og jus cogens.....	29
5.0 Konklusjon	30
6.0 Referanseliste	32

1.0 Innledning og bakgrunn for valg av tema

Tema for oppgaven ble valgt på bakgrunn av at jeg har lyst til å finne ut mer om flyktningkrisen, og fant EU (Den Europeiske Union) – Tyrkia avtalen som et spennende utgangspunkt da den har vært mye diskutert i medier med bakgrunn i at den strider mot folkeretten.

Vi har lenge hørt om flyktningkrisen og om hvor mange mennesker som er på vandring fra konfliktfylte land. Mest omtalt er flyktningestrømmen via båt over til Hellas og veien fra Tyrkia over til EU. Det har vært lite kapasitet og i frykt for at det skal bli for mange mennesker som kommer har politikk spilt en viktig rolle for å kunne håndtere krisen på best mulig måte. I ettertid har metodene vært mye kritisert i nyhetsbildet og av organisasjoner.

I forbindelse med flyktningkrisen og den store ankomsten av flykninger fra Tyrkia inn til Hellas ble EU og Tyrkia enig om en avtale. Som det ble vedtatt i erklæringen av 18.mars 2016 går avtalen i korte trekk ut på at de vil redusere den ukontrollerte flyten av flykninger, ved fokus på sjø og landeruter, ved å stoppe smuglernes forretningsmodell som sette flykningenes liv i fare. Dette skal gjøres gjennom ulike tiltak, blant annet Tyrkia skal ta tilbake alle uregelmessige innvandrere som krysser Tyrkia til de greske øyer fra 20.Mars 2016. ”En mot en” løsningene som handler om at for hver syriske flykning som blir returnert til Tyrkia fra de greske øyene vil EU ta til seg en syrisk flykning fra Tyrkia inn til EU. Tyrkia skal få 3 billioner euro av EU til flykningsfasilitetene i landet samt at Tyrkia kan bli en del av Schengen hvis de oppfyller alle visumliberaliseringskravene innen juni 2016 (EU – Turkey statment, 18.March 2016).

Det som vakte mest oppsikt ved denne avtalen er ”en mot en” – løsningen da det har fått mye kritikk for å være i strid med folkeretten og ikke ta vare på flykningenes behov.

1.1 Problemstilling

Problemstillingen jeg kom frem til da ble som følger:

”Blir flykningenes behov tatt hensyn til i ”en mot en” løsningen i EU – Tyrkia avtalen?”

1.2 Definisjon av begreper

For at man skal kunne lese gjennom denne oppgaven er det noen definisjoner som må plasseres:

Den første er flyktning er i følge FN flyktningkonvensjonen som enhver person som er utenfor det landet han eller hun kommer fra på grunn av frykt for å bli forfulgt av grunner som rase, religion, nasjonalitet, politiske oppfatninger eller tilhørighet til en sosial gruppe (Leraand og Bahun 2017). Rapporten bruker uregelmessige flyktninger/innvandrere/migranter/asylsøkere uten å definere hva uregelmessig innebærer. I denne oppgaven kommer ordet flyktninger til å bli brukt som en samlebetegnelse.

Asylsøker er en person som søker om beskyttelse i et annet land. En asylsøker kan få asyl hvis man oppfyller vilkåret for å være en flyktning etter flyktningkonvensjonen (Bahun 2017).

Begrepet tredjeland i EU eller EØS sammenheng er land som ikke er medlem av EU (Knudsen 2012).

Visum er en tillatelse til å reise inn i et land/område. Det største formen for dette besøksvisumet, eller Schengenvisumet (Bahun 2018) som er mer sentralt i denne oppgaven i forbindelse med at Tyrkia får mulighet til å få en visumliberalisering hvis de oppfyller kravene fra EU.

2.0 Grunnleggende fakta

2.1 Flykningkrisen

Siden begynnelsen av 1990 – tallet har EU – landene samarbeidet om grensekontrollen og asyl og visum – politikk inn til EU gjennom blant annet Schengenavtalen som inneholder felles visumregler, EU organet Frontex som sørger for at alle land følger den samme praksisen og operasjon Triton som legger vekt på sporing og registrering av flykninger. Siden 1990 – tallet har det vært flykninger som har kommet inn igjennom disse grensene. Men mellom 2013 og 2015 økte antall flykninger som krysset Middelhavet for å nå Europa. Der de fleste flykningene kommer fra Syria, Irak og Afghanistan på grunn av krig.

Og det er mange som bruker sjøveien. At det er flykningene velger sjøveien kan være en faktor på at andre veien inn til Europa er mindre tilgjengelig, en grunn til at de gjør dette er at de ikke får de papirene de trenger, for eksempel visum, slik at de kan ta fly. Derfor er det mange som ikke får reisetillatelse og reiser heller ulovlig inn i landet de vil søke asyl i. Dette har skapt et svart marked for personer som av ulike motivasjoner organiserer reiser for flykninger. I denne forbindelse har det vært mye diskusjon rundt menneskesmuglerne som organiserer reiser for flykningene. Og her har det blitt vedtatt ulike tiltak som for eksempel EU – Tyrkia avtalen som denne oppgaven skal dreie seg om (Jumbert 2018).

2.2 Krigen i Syria

Krigen i Syria er en følge av opprøret mot Baath – regime som startet i mars 2011. Opprørene krevde respekt for menneskerettighetene, demokrati og avgangen til Assad (FN.no 2015). Men ved hjelp av militær makt og utenlands støtte har Baath – regime greidd å beholde makten. Dette har dermed utviklet seg til en regional stormaktkonflikt der begge parter har mottatt støtte utenfra. Opprøret var i første omgang om makten i Syria, men senere har også religiøse konflikter kommet inn i bildet, da kampen mot IS (Den islamske stat) ble en del av konflikten. Og konfliktene har etterhvert glidd over i hverandre. Sentrale land som har gått inn i konflikten er Russland som har gått inn i konflikten for å støtte regimet, og USA som gikk inn i konflikten mot IS. Den internasjonale dimensjonen har knyttet seg til den politiske utviklingen i Syria og spørsmålet om militær inngrep for å fjerne regimet. Frankrike, Storbritannia og USA har rettet angrep mot mål i Syria som en reaksjon på bruk av gass mot sivilbefolkningen. Dette nådde et toppunkt da regimet brukte kjemiske våpen mot sivilbefolkningen som resulterte i at Frankrike, Storbritannia, og USA bombet kjemiske anlegg i Syria. Det syriske regimet er enda intakt, både politisk og militært. Men de menneskelige og materielle skadene er store, noe som gjør at folk har vært driven på flykt (Leraand 2018).

3.0 Metode og teori

Jacobsen beskriver metode som en måte å samle inn empiri, altså en måte å forklare virkeligheten på. Her stilles det to krav til empirien. Den første krevde at den er valid, det vil si at den må være gyldig og relevant. Det andre kravet er at den må være reliabel, det betyr at den må være pålitelig og troverdig. Man deler som regel metoden inn i to kategorier som er kvantitativ og kvalitativ. Kvantitativ data er informasjon i form av tall

som for eksempel ved en spørreundersøkelse. Kvalitativ data er informasjon i form av ord, som for eksempel intervju (Jacobsen 2015). I denne oppgaven er det kvalitativ data som skal brukes i form av dokumentundersøkelse, samt juridisk metode og teori. Som jeg kommer inn på nedenfor så knytter dokumentene som skal anvendes seg til en avtale mellom Tyrkia og EU. Disse må derfor anvendes i en juridisk kontekst. Dette blir derfor en tverrfaglig oppgave hvor jeg også må benytte juridisk metode.

3.1 Dokumentundersøkelse

I denne oppgaven skal jeg gjøre en dokumentundersøkelse. Dette betyr at jeg skal ta i bruk sekundærdata. Sekundærdata er data som er samlet inn av andre, også kalt kildegransking, der man for eksempel kan bruke offentligdokumenter, nettsider, aviser osv. (Jacobsen 2015).

En dokumentundersøkelse er en god metode når man ikke kan samle inn informasjon direkte fra kilden, som for eksempel intervju eller observasjon, også kaldt primærdata. Det negative sidene ved dokumentundersøkelse er at dokumentet kan være ment til en helt annen hensikt, dette gjør at man ikke får en optimal utbytte av sekundærdataen, fordi dataene ikke er skreddersydd til problemstillingen i denne oppgaven (Jacobsen 2015).

I en oppgave/situasjon bør man ha minst to kilder for å få et godt innsyn i hendelsen, disse kildene bør også være uavhengig av hverandre for hvis det er to uavhengige kilder som sier det samme kan man tolke det som at det var det som skjedde (Jacobsen 2015). I denne oppgaven skal det tas i bruk tre forskjellige typer dokumenter. Selve avtalen kommer ikke til å bli analysert da dette ville gjort oppgaven juridisk. Jeg vil heller ta for meg rapportene knyttet til oppfølging av avtalen.

Den første dokumentet er rapporter fra EU på hvordan det går med gjennomføringen av det som er avtalt mellom partene. Dette kan vi kalle en førstehåndskilde fordi organisasjonen selv har deltatt/vert til stede i selve vedtaket av avtalen og gjennomføringen av den. EU er en part i avtalen og tar del i få den gjennomført. Det motsatte av en førstehåndskilde er andrehåndskilde som vil si at de har hørt om hendelsen fra andre og ikke er direkte part. Man kan også skille mellom personlig og institusjonell kilde, som handler om hvem avsenderen av kilden er. Avsenderen av dette dokumentet kan man kalle en institusjonell kilde fordi det er en kollektiv enhet som står bak kilden, i dette

tilfellet er det EU som er en organisasjon. Det som kan være negativt med denne type kilde er at det er vanskelig å få frem hvilke sine synspunkter som kommer frem. I dette tilfellet vil ikke dette være et problem, organisasjonen som en enhet har kommet til enighet og det er ønsket med et overordna syn på hvordan avtalen blir utført. Siden det er en institusjonell kilde må man se på troverdigheten til kilden for å finne ut om dokumentet er reliabel. EU er en stor, kjent og seriøs organisasjon som har stor beslutningsmyndighet som gir stor betydning, på bakgrunn av dette kan man tolke det som at organisasjonen har troverdighet. Men det man må spør om her er om *”institusjonene har egeninteresse i å forvrengte informasjonen”* (Jacobsen 2015 s. 191). Hvis man skal tolke det på generell basis kan man tenke seg at det er ingen organisasjon som har lyst til å sette seg selv i et dårlig lys, og ut fra rapportene kan man tolke det som at dette stemmer. Men man kan også lese om forbedringspotensial fra demmes side. Derfor vil jeg tolke institusjonen som troverdig og kilden som troverdig. For å vurdere om kilden er pålitelig må man se på hvilke mottaker informasjonen er rettet mot, her er det da snakk om offentlig og privat kilde. Offentlig kilde er informasjon som er ment for flere mennesker, mens privat kilde er informasjon som ikke er ment for andre Dette vil ha noe å si da en offentlig kilde er ment for å skape et spesielt inntrykk som for eksempel at de prøver å avdramatisere en situasjon, fremme det som er bra osv. (Jacobsen 2015). Siden dette dokumentet er lagt ut på internett kan det være vanskelig og tolke om dokumentet er ment som privat eller offentlig kilde da det kan oppstå en gråsoner. Dokumentene er lagt ut på hjemmesidene til EU, men på den andre siden kan alle søke de opp og skaffe seg informasjon. Jeg tolker det som at dette er en blanding av offentlig og privat kilde da informasjonen man får i rapportene kan gi et inntrykk av at det i første omgang er organisasjonen som har mest bruk for informasjonen på hvordan de utfører arbeidet nede i Tyrkia og Hellas for å bedre situasjonen. Samtidig som den kan søkes opp av allmenheten slik at de som har interesse av det kan få et inntrykk av det som skjer, noe som gjør den offentlig. Her finnes det så langt 7 rapporter, jeg kommer til å ta i bruk den første og bruke de resterende rapportene til å trekke inn som utfyllende momenter som er relevant, dette på grunn av plasshensyn.

Det andre dokumentet er EU – Turkey statment, 18 March 2016. I denne oppgaven vil det gå under betegnelsen erklæringen. Dette type dokument kan man også kalle en førstehåndkilde fordi det kommer fra EU som er en av partene i avtalen, som vil si at det kommer direkte fra kilden. Som nevnt tidligere er EU en institusjonell kilde fordi det er en kollektiv enhet som står bak. Som også nevnt tidligere vil jeg tolke denne kilden som

reliabel fordi den har et stort omdømme, og er en stor og seriøs organisasjon som har stor innflytelse på resten av verden. Man må også her se på om *”institusjonen har egeninteresse av å forvrengne informasjonen”* (Jacobsen 2015 s. 191). EU kan tolkes som en seriøs organisasjon som har stor og viktig innflytelse både på medlemsland, men også andre land. Som nevnt kan denne erklæringen bli sett på som en presseuttalelse og når man leser igjennom dokumentet kan det virke veldig positivt og at det har kommet frem til noe bra. Men jeg tolker det ikke som at de forvrenger informasjonen såpass mye at det blir sett på som lite troverdig, dette fordi det blir lagt fram vedtak som de har kommet frem til og som skal representeres på en seriøs måte. Jeg tolker derfor både organisasjonen og kilden som troverdig. Dette kan tolkes som en offentlig kilde fordi det blant annet står *”Press release”* i hjørnet på dokumentet, noe som kan tolkes som at det er ment for allmenheten for at de skal kunne få vite hva EU og Tyrkia har kommet til enighet om i løpet av møtene de har hatt. Når man leser igjennom dokumentet kan man få en følelse av at de prøver å legge det frem på en fin måte, at man skal få et inntrykk av at det blir lagt frem noe positivt. Dette dokumentet vil bare bli brukt som utfyllende moment da rapportene er bygd på denne erklæringen.

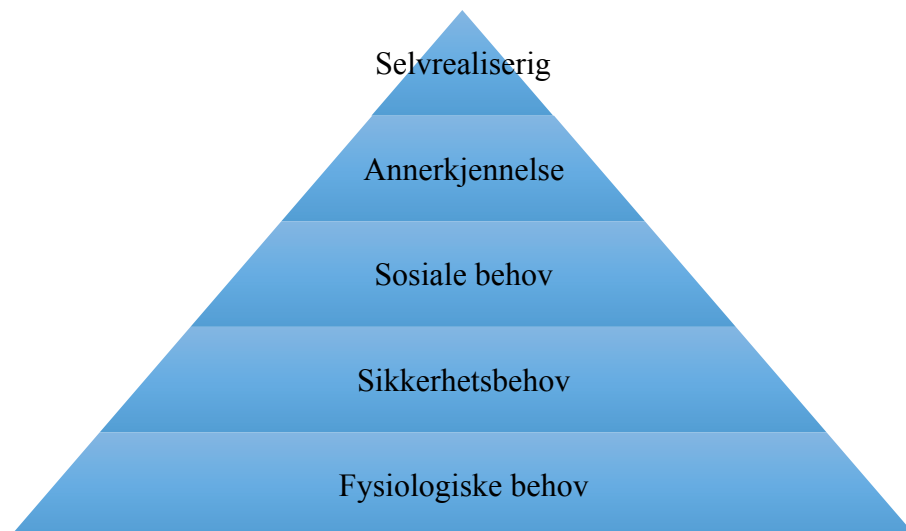
Det tredje dokumentet er skrevet av Amnesty som en kritikk til EU på hvordan man gjennomfører avtalen og om tilstanden i Hellas. Dette type dokument kan man kalle en andrehåndskilde siden de ikke er direkte med i/inngår i avtalen, men en sideorganisasjon som er tilstede for å hjelpe og passe på at flykninger har det bra. Avsenderen av dette dokumentet er også en institusjonell kilde da Amnesty også er en organisasjon, og vi får et syn på hvordan de som helhet ser på situasjonen er under avtaleutførelsen. For å kunne vurdere om selve kilden er reliabel må man derfor se på om institusjonen er troverdig, som nevnt tidligere, man må derfor også her spør om *”institusjonen har egeninteresse i å forvrengne informasjonen”* (Jacobsen 2015 s. 191). I dette tilfellet handler det om Amnesty som er en forkjemper for menneskerettigheter man kan derfor si at de har et fokusområde, og at de da på bakgrunn av dette kanskje ikke ser helheten, men bare fokusområdet/egeninteressene de har. Men man kan også si at de er en stemme for de som ikke har noen. Man kan derfor under tvil si at Amnesty er en troverdig kilde, fordi de vil gjerne fremme sin egeninteresse, men de ser kanskje ikke hele helheten i situasjonen og at de på bakgrunn av dette blir strenge i bedømmelsen sin. Man kan også si at dette er en Offentlig kilde da dokumentet det kan tenke seg at informasjonen er ment for en større publikum for å skape oppmerksomhet, og kilden prøver å skape et spesielt inntrykk som

kan tolkes som at det ikke blir gjort nok for å sikre flykningenes rettigheter, trivsel osv. i gjennomføringen av avtalen.

3.2 Abraham Maslows Behovsteori

Abraham Maslow (1908 – 1970) er en personlighetspsykolog som er kjent for sin behovsteori. Det første utkastet til hans motivasjonsteori kom ut i 1943 i boken "A theory of human motivation", men ble videreutviklet i 1954 og 1971. Og blir kaldt Maslows behovspyramide (Teigen 2017). Teorien er i hovedsak utviklet innenfor organisasjonslitteraturen, men jeg mener teorien også kan til analysere aspekter i avtalen mellom Tyrkia og EU.

Hans teori går ut på at han mener at alle mennesker har fem grunnleggende behov; det først er fysiologiske behov som for eksempel søvn, sult og tørste. Det andre er sikkerhetsbehov både fysisk og mentalt. Det tredje er sosiale behov som vennskap og tilhørighet. Fjerde er annerkjennelse som for eksempel gir status og prestisje. Og det siste og femte er selvrealisering som handler om å utnytte evnene og potensiale man har (se figur nedenfor). Disse behovene vil bli brukt for motivasjon til handle for å tilfredsstille behovene. Maslow mente at behovene var satt opp hierarkisk, med de fysiske behovene nederst så følger de andre rekkefølgen som satt opp med selvrealisering på toppen. Poenget med å sette opp dette hierarkisk er at behovet på høyere nivå vil ikke ha noe innvirkning på adferden så lenge behovene på lavere nivå ikke blir tilfredsstilt. Men behovene sin rekkefølge kan variere fra person til person. Det samme gjelder tilfredsstillelsen av behovet, et behov trenger ikke være 100% tilfredsstilt før man går videre til neste behov hos alle. (Jacobsen og Thorsvik 2016)

Ser man dette i forhold til flykninger sine største behov kan man tolke det som at de største behovene de har er fysiologiske - , og sikkerhetsbehov. De største i den forstand at man kan tolke det som at det er dette de søker først når de flykter. Dette grunnet til krigsherjede områder nede i Midtøsten og da spesielt i Syria. De rømmer fra sult, daglig bombing og skyting som gjør det vanskelig og leve normale fredelig liv. Det og leve under konstant frykt om at man kanskje kan bli skutt, bombet eller ikke få nok vann eller drikke må kunne tenkes som en stor påkjenning for alle både mentalt og fysisk. Men for mange barn er dette normalen da de ikke kjenner til annet, og aldri opplevd å bo i et fredelig land. Barn må vokse opp mye fortere og de får ikke lov til å være barn da de må ta hensyn til mye mer og ta ansvar i yngre aldre. De som flykter er på jakt etter trygghet og et sted de kan leve godt med tilgang til mat, vann og helsepersonell da dette kan være vanskelig å ha tilgang til i krigsherjede områder. Dette er det som går under fysiologiske - , og sikkerhetsbehov. Så kan man tolke det som at de fleste har et ønske om selvrealisere seg selv da mange ønsker å gå på skole, få barna sine en skoleplass og få seg jobb som for eksempel lege. Her kan man se et eksempel på at behovene sin rekkefølge varierer, ved at de først trenger tilfredstillelse av fysiologiske- , og sikkerhetsbehov og så har de en sterk ønske om selvrealisering ved å bruke egne evner til å skaffe seg en jobb.

Teorien til Maslow er som nevnt er i hovedsak brukt innenfor organisasjonslitteraturen i forbindelse med å finne ut av hva som motiverer menneske til å dekke sine behov, og igjen bruke dette som en belønning. Også kaldt belønningssystem. Teorien er kritisert for at den er for upresis i definisjonen av de ulike behovene, altså at det er for uklart hva de innebærer. Og at det er empirisk vanskelig å bestemme om behovene ligger hierarkisk (Jacobsen og Thorsvik 2016). I denne oppgaven kan det derfor være spørsmål om denne teorien er fruktbar, altså om den er brukbar i denne sammenhengen, da denne teorien skal brukes i forbindelse med hva flyktningene trenger for å tilfredsstille behovene sine.

3.3 Juridisk metode

Rapporten jeg skal gjør en dokumentanalyse som jeg knytter seg til en avtale mellom Tyrkia og EU kalt EU – Turkey readmission agreement av 1.Juni 2016 . Dette er altså en folkerettslig avtale. Folkeretten handler om retten mellom stater og inkluderer også situasjoner der EU inngår avtaler med land utenfor EU, slik som avtalen med Tyrkia. Etter Wien – konvensjonen art.2 regnes denne avtalen som en traktat og er en viktig folkerettslig kilde. Rapportene som jeg skal analysere regnes ikke som en juridisk kilde, men kan ha

verdi som tolkningsmoment som såkalt ”etterfølgende praksis” (Ruud og Ulfstein 2017 s. 94).

Når man bruker juridisk metode handler det om å tolke traktater. Det vil si ”å bestemme partenes gjensidige rettigheter og plikter” (Ruud og Ulfstein 2017 s. 88). Sedvanerett og alminnelige rettsgrunnsetninger er to andre sentrale rettskilder, jfr. Statuttene til den internasjonale domstolen i Haag art. 38. Med unntak av legalitetsprinsippet så kommer jeg i liten grad inn på andre rettskilder enn traktater.

For uten EU – Tyrkia avtalen vil jeg også komme inn på flyktningkonvensjonen. Flyktningkonvensjonen ble vedtatt 28.07.1951 gjaldt i første omgang bare europeere som i praksis ble flykninger etter andre verdenskrig. Men i 1967 ble det vedtatt en tilleggsprotokoll til konvensjonen som sa at reglene skulle gjelde for alle, uansett når man flyktet og hvor man flyktet fra. Den er med på å definere flyktingers rettigheter, samt hvem som kan regnes som flykninger og at de ikke kan returneres til et land der man vil bli forfulgt. Rettighetene til flykninger kan overlappe med generelle menneskerettigheter (Fn.no 2018).

Menneskerettighetene handler om grunnleggende rettigheter som menneske har. Som nevnt var denne utviklingen noe som kom etter andre verdenskrig. FNs menneskerettserklæring av 1948 var det første som sa noe om mennesker rettigheter. Men dette var bare et politisk dokument og ikke juridisk forpliktende. Derav kom konvensjonen av 1966, som nå er ratifisert (godtatt/underskrive) av mer enn 100 stater. Og så har man Den Europeiske Menneskerettskonvensjonen av 1953.

Her kan man også trekke inn legalitetsprinsippet. Legalitetsprinsippet stiller et krav om at inngrep i menneskenes rettssfære må ha hjemmel i lov (Tvedt s. 113). Dette vil si at ingen kan dømmes uten hjemmel i lov. Man kan se dette igjen i Europeiske menneskerettskonvensjonen art. 7 og i FNs verdenserklæring om menneskerettighetene art.11. Et annet prinsipp er jus cogens, dette blir tatt fram i Wien – konvensjonen art. 53. Dette innebærer at traktater er ugyldig dersom den strider mot tvingende (preseptorisk) folkerett.

4.0 Analyse

4.1 "First Report on the progress made in the implementation on the EU – Turkey Statment

Den første rapporten er fra 20. April 2016 og har i alt 11 punkter. Disse speiles også i senere rapporter. Den starter med en introduksjon, videre forsetter reporten med punktene retur av alle uregelmessige innvandrere fra Hellas til Tyrkia, så kommer punktet om "en mot en" – flytting fra Tyrkia til EU, forebygging av nye sjø – og landruter for uregelmessig migrasjon, frivillig humanitær opptaksordning, Visa liberalisering, anlegg for flyktninger i Tyrkia, oppgradering av tollunionen, tilgangsprosess, humanitær forhold inne i Syria, og til siste en konklusjon. Noen av disse punktene inneholder igjen noen punkter. Det blir lagt fokus på de punktene som er relevant for min problemstilling. Jeg har valgt å fokusere på 4 punkter der jeg starter med å se på den ukontrollerte flyten av flyktninger, da hovedmålet er å fjerne de uregelmessige rutene til EU. Videre ser jeg på "en mot en" – ordningen da dette er en ordning som har fått mye kritikk og vært et fokus da de inngikk avtalen. Så vil jeg se på visumliberaliseringen da det kan tenkes at dette har vært en viktig faktor for at Tyrkia gikk med på avtalen. Den humanitære bistanden for å se på hva de gjør for å forbedre tilstanden for flykninger i Tyrkia som igjen kan føre til at de ikke krysser grensen ulovlig. Så til sist vil jeg gå inn i konklusjonen og se hvordan de mener prosessen har gått. De resterende punktene samt de andre rapportene vil jeg som nevnt bare trekke inn utfyllende moment som er relevant, dette på grunn av plasshensyn.

I innledningen av rapporten kommer det frem at de vil redusere den ukontrollerte flyten av flyktninger, der målet er å fjerne uregelmessig ruter til EU gjennom en kombinasjon av tiltak og samarbeid mellom EU og Tyrkia. De vil også gjenopprette et lovlig og ordnet opptakssystem. Dette skaper en ny fase i forholdet mellom EU og Tyrkia. Dette blir også tatt opp i punkt 4 i rapporten. Her kommer det frem at dette er et av hovedmålene med erklæringen og de skal spesielt ha fokus på strømmer fra den østlige middelhavsrueten. Da store strømmer på en rute øker presset på en annen rute. Smuglere vil forsøke å utnytte sårbare innvandrere for å forsøke å finne nye ruter. Av den første rapporten konstaterer de også at de frem til nå ikke finne noe bevis på nye ruter som følger av denne erklæringen, men situasjonen overvåkes nøye av Frontex og Triton. I rapport nummer 7 konstanter de med at erklæringen fortsatt spiller en nøkkelrolle for å sikre utfordringene de har med

flykninger i det østlige Middelhavet, men den daglig ankomsten holder seg lav. Antall liv som har gått tapt har også minket (Den Euripeiske Union 2016).

Av ordlyden kan man tolke at Maslows fysiologiske behov ikke kommer til anvendelse her da det ikke er snakk om denne formen for behovsdekkelse. Sikkerhetsbehovene er i hovedsak det som blir tatt opp her, dette fordi de prøver å sikre veier for flyktningene slik at ikke de blir utnyttet. Da man kan tolke det som at smuglerne hovedsak ser bare pengene i dette. Rapporten bruker ordet smugler, uten noe form for utdyping av hvilke type smuglere det er. I denne konteksten kan man tolke det som at det er ment til å være menneskesmuglere. Når man leser dette ordet er det et form for negativt ladet ord, fordi man tolker det som noe vondt og negativt der mennesker blir utnyttet og tvunget til noe som de egentlig ikke har lyst til. I denne sammenheng kan man tenke seg i første omgang at de tar inn store kvanta og har minimalt med utgifter på grunn av at de ikke tar hensyn til ting som blant annet sikkerhet da de bare har et mål om å få fraktet folk fra et sted til et annet. Det har vært utallige eksempler i media om flyktninger som krysser havet, de er alt for mange i en båt, uten redningsvest og hvis de eventuelt har redningsvest er den ikke riktig i forhold til vekt osv. Derfor vil man skape sikre ruter for å sørge for at ikke mennesker blir utsatt for utnyttelse av menneskesmuglere. Det er mange som bruker alt de eier å har på å betale for å få/bli fraktet av smuglerne. Det kan også tenkes at de som driver med dette også har lyst til å hjelpe, og ikke bare gjør dette for egen vinning. Hvis man skal se det fra EU sin side kan man tolke det som at de har lyst til å sikre grensene sine for å ha kapasitet til å hjelpe alle de som kommer lovlig over grensen. For at man skal kunne hjelpe noen må man ha penger og plass. Men det er ingen som kan fraskrive seg ansvar for å hjelpe folk i nød. Men hovedpoenget er som nevnt og få minket andelen av flyktningene som blir utnyttet av smuglere slik at det kan få en tryggere ankomst. Men hadde alle fått den hjelpen de trenger hadde det heller ikke vært et marked der smuglere har mulighet til å utnytte sårbare mennesker. Man kan også trekke inn at man ser en utvikling der rapporten konstaterer at erklæringen er med på å minke den daglige ankomsten, og at antall liv som har gått tapt holder seg lavt. Dette kan tolkes som om det skaper en trygghet videre hos flykningene og at Frontex og Triton gjør en god jobb med å redde flykninger som ikke er i stand til å redde seg selv. De resterende behovene til Maslow kan man heller ikke lese noe om under dette punktet, siden det ikke bli skrevet noe om vennskap eller tilhørighet, som er sosiale behov. Ikke noe status eller prestisje, som er behovet for annerkjennelse. Eller at man skal utnytte evner eller potensiale som er behovet for selvrealisering.

Videre i innledningen står det at fra 20. Mars 2016 skal alle nye uregelmessige flyktninger som kom fra Tyrkia og inn til de greske øyene som har en applikasjon om asyl som ikke har blitt akseptert skal bli returnert til Tyrkia. De argumenterer med at dette skal være midlertidig og at det er utformet for å avslutte menneskelig lidelser ved å tydeliggjøre at det ikke lønner seg å følge ruten til smuglere. Dette skal bli gjennomført med full respekt for flyktninger sikkerheten og full overholdelse av internasjonal lov, en hver søknad om asyl skal behandles individuelt av de greske myndighetene. Og EU vil ta til seg en syrer fra Tyrkia til EU for hver syrer som returnerer til Tyrkia fra de greske øyer. Det blir prioritert innvandrere som ikke tidligere har inngått eller forsøkt å komme seg inn i EU ulovlig, innenfor en ramme av eksisterende forpliktelser. Av rapporten kommer det frem at siden erklæringen ble vedtatt har det vært en betydelig nedgang av mennesker som forlater Tyrkia til Hellas. I rapporten under punkt 3 står det videre om ”en mot en” løsningen. Der blir det konstatert at de har satt opp en mekanisme som får støtte av kommisjonen, EU – byrået, andre medlemstater og UNHCR er satt opp for å sikre umiddelbar gjennomføring av ordningen. Den aller første forflytningen skjedde 4 – 5. April 2016, da ble 74 syrere flyttet til Tyskland, Finland og Nederland. I alt er det 103 som har blitt forflyttet. Det kommer også frem at det er 16,800 plasser ledige av originale avtalen på 22,504, men noen av plassene vil bli tatt opp av Jordan og Libanon. Hvis det er noen ytterligere behov for forflytninger vil dette bli gjort gjennom en frivillig avtale som har en begrensing på 54,000 personer. Her foreslo Kommisjonen 21. Mars de at Syrere fra Tyrkia, innenfor den gruppen på 54,000, skal få lov til å ha lovlig forflyttet til EU på humanitær bakgrunn, visa, skolestipend, familiegjenforening eller lignende. Kommisjonen ser frem til det skal bli vedtatt da det vil resultere i at det blir en total forflytning på rundt 70,800 personer. For å gjøre en hurtig gjennomføring av ”en mot en” løsningen er standard prosedyrer i samarbeid med Kommisjonen, medlemsstater, EASO, UNHCR og Tyrkia snart ferdigstilt. Systemet forutsetter at henvisninger fra Tyrkia til UNHCR av en liste over syrere for å vurdere sårbarheten og henvise dem til enkelte medlemsstater. Medlemsstatene vil ha den siste beslutningen i folk som skal forflyttes og utføre egne sikkerhetstester. Her mener de det er viktig med nøye overvåkning av antall som kommer fra Syria inn til EU i forhold til antallet fra Hellas til Tyrkia. Medlemsland må planlegge sin bosetningsløfter for å gi en minimum forutsigbarhet til UNHCR. Og man må forkorte vanlig bosetningsprosedyre fra 12 måneder til bare noen uker. Her legges det frem 4 punkter som nøkkelutfordringer og neste steg:

- *Continuing the swift, sustainable and predictable process of resettlement from Turkey to the EU, ensuring that the number and rate of resettlements match those of returns of Syrians from Greece to Turkey.*
- *Adoption of the proposed decision to use for resettlement purposes 54,000 places, originally foreseen for relocation.*
- *Finalisation and full implementation of the Standard Operating Procedures for the 1:1 scheme.*
- *Ensuring by Turkey that the asylum procedures that have been initiated are completed, so that the status of refugee is granted to those who meet the conditions.*
(Den Eurpeiske Union 2016: First Report s. 7 – 8)

Hvis man skal se det i lys av Maslows behovspyramide kan man etter ordlyden se at fysiologiske behov ikke kommer til anvendelse her da det ikke blir tatt opp noe relevant. Behovet for sikkerhet blir ikke nevnt direkte i ordlyden, men man kan tolke at blir et viktig behov under selve prosessen siden det er masse som skal tas hensyn til, da i alle høyeste grad rettighetene til flyktningene og internasjonal lov. Sosiale behov blir nevnt så vidt i ordlyden i den forstand at man skal kunne forflyttes på lovlig vis da blant annet på bakgrunn av familiegjening, dette handler om tilhørighet, da mange har et behov for å være med familien sin. Da blant annet hvis man er skilt fra nær familie som for eksempel en mor og far som er skilt fra datteren sin osv. Behovet for anerkjennelse blir heller ikke nevnt i ordlyden, men vis man tolker anerkjennelse veldig bredt kan man trekke inn at flyktningene vil endre sin status, vil ha status som en del av den vanlige befolkningen og ikke bli definert som en flyktning. Dette kanskje på grunn av at flyktning kan bli oppfattet som en negativt lada ord og en belastning for samfunnet, og ingen har lyst til å være en belastning for noen. Behovet for selvrealisering blir så vidt nevnt med ordlyd da man kan blir forflytte på lovlig vis gjennom blant annet et skolestipend. Som nevnt handler dette om å bruke sine evner og potensiale man har slik at man kan bidra til resten av samfunnet. Ut i fra Maslow behovspyramide kan man tolke det som at flykninger flykter for å sikre behovene sine. Men når de blir sendt fra et sted til ett annet kan man tolke det som at de er nødt til å begynne på nytt i pyramiden, dette om de har fått tid til å få et forhold til stedet de er på. Mennesker flykter for å få det bedre, så man kan si at de flykter får å kunne jobbe seg oppover pyramiden. Helt til man har nådd det siste punktet, for da skal alt være dekket og menneske skal være mett, ha det så bra som man kan. Men det er alltid de som ikke vil komme til å få dekket alle behovene sine, bare de mest grunnleggende som for eksempel fysiologiske og sikkerhet behovene. Og de vil alltid være på en søken etter å nå de andre behovene, hvis man skal se det ut i fra Maslow sin teori.

Her må analysen også ses i lys av den juridiske metoden. Når man leser det som står i innledningen kan denne ordningen virker som en god ordning som blir godt ivaretatt og at man har full respekt for folkeretten. Man kan også tolke at det fungerer fordi det blir konstanter at det har blitt mindre attraktivt og bruke rutene til smuglerne. Men hvis man ser nærmere på denne ordningen kan man se i selve erklæringen (statment) fra 18.Mars 2016 på punkt to at de konstaterer at dette bare skal gjelde syriske flyktninger. Da det står at *"For every Syrian being returned to Turkey from Greek islands, another Syrian will be resettled from Turkey to the EU taking into account the UN Vulnerability Criteria "*. Av selve rapporten er ikke dette tydeliggjort godt nok da de bruker ordene *"...new irregular migrants and asylum..."*. Her kan det tolkes som at det er rapporten man må gå ut i fra da det er det som blir konstatert her som blir praktisert. Ser man på det juridiske avtalen (EU – Turkey readmission agreement) som er skrevet under på av begge parter og tråde i kraft 1.Juni 2016 kan man ikke finne "en mot en" – løsningen i det hele tatt da avtalen i hovedsak handler om Tyrkias og EUs forpliktelser til å ta tilbake mennesker og hva man skal ta hensyn til i selve prosedyren. Man kan derfor tolke dette som fungerende praksis, noe som bare er politisk vedtatt, som ikke partene er bundet av, en av partene kan når som helst avslutte denne ordningen uten at det har noe juridisk konsekvens. Ettersom det ikke er nevnt i en juridisk bindende avtale (traktat) kunne det vært sedvanerett, men dette er ikke en praksis som har vokst frem gradvis eller som følges av betydelig antall stater. Løsningen er noe partene har blitt enig om, en ordning de har funnet som kan fungere for å få ned den store innvandringen av mennesker som kommer ulovlig over grensen. Her kan man også tenke seg at "en mot en" løsningen er en form for etterfølgende traktater eller praksis. Wien – konvensjonen art 31 3.ledd kommer det frem at sammen med konteksten skal det tas i betraktning eventuelle avtaler mellom partene om fortolkning eller anvendelse av bestemmelsen (A) og/eller eventuell etterfølgende praksis i anvendelsen av traktaten som fastslår partenes avtaler om fortolkning (B). Partene her står fritt til å bli enige om en tolkning av avtalen(traktaten) gjennom en ny traktat, men dette skjer ikke så ofte. Og man kan heller ikke se at dette kommer til anvendelse her da løsningen ikke er fastsatt i avtalen av 1.Juni 2016 og det heller ikke forekommer noe ny traktat. Etterfølgende praksis mellom partene som sier noe om hvordan partene skal tolke avtalen (traktaten) kan man tolke som heller ikke kommer til anvendelse her da det som nevnt ikke forekommer noe traktat på denne løsningen, og det er ikke noe praksis som er endret eller bortfalt, det er bare praksis som to parter har blitt enig om.

EU – Tyrkia erklæringen fullførte en fullstendig implementering av visumliberaliseringsplanen, der man skal oppheve visumkravene senest innen juni 2016, forutsatt at alle punktene/kravene er oppfylt. Av rapporten får vi vite at det er tatt flere skritt for en gjennomføring av kravene. Videre forsetter de med at kommisjonen oppfordrer Tyrkia til å fortsette sin innsats for å oppfylle alle punktene, men de oppfordrer Tyrkia til å fokusere på 8 punkter som er spesifikt nevnt i rapporten:

- *Reducing the backlog of around 140,000 pending asylum applications while ensuring that decisions on new asylum requests are registered within a reasonable time and taken within the deadlines prescribed by the law.*
- *Taking necessary steps to grant all refugees legal access to the labour market, similar to measures adopted in January for refugees from Syria under temporary protection.*
- *Revising the Turkish visa policy, notably strengthening and introducing the visa requirements for nationals of countries posing a high migratory risk that are currently benefiting from the visa-free regime with Turkey.*
- *Allowing non-discriminatory visa-free access to the Turkish territory for the citizens of all the EU Member States.*
- *Ensuring that the legislative framework on data protection is in line with EU standards to enable strengthening cooperation between the EU and Turkey in the area of public order and security.*
- *Taking necessary steps to fulfil all remaining benchmarks related to the protection of fundamental rights as described in the Second Report.*
- *Continuing improving the implementation of the EU-Turkey Readmission Agreement towards all Member States, including the readmission of Turkish nationals and ensure effective readmission of third country nationals under the existing bilateral readmission obligations.*
- *Establishing conditions for the effective implementation of the provisions on readmission of third-country nationals of the EU-Turkey Readmission Agreement as of 1 June 2016.*

(Den Europeiske Union 2016: First Report s. 9)

Som man kan se ut i fra ordlyden blir ikke så mange av behovene til Maslow nevnt i forbindelse med visumliberaliseringen. Bortsett fra det andre punktet der det blir tatt opp det femte og siste/høyeste behovet til Maslow, selvrealisering, der man kan se at man skal treffe nødvendige tiltak for å gi alle flyktninger lovlig tilgang til arbeidsmarkedet, dette gir de mulighet til å bruke evnene sin og potensiale de har til å gjøre noe for seg selv, men også være en bidragsyter til samfunnet. Ellers er punktene som blir satt om mest for å sikre at Tyrkia som nasjon/stat har et godt og effektivt system knyttet til søknadseffektivitet, visumpolitikk, databeskyttelse, gjennomføring av tilbakemeldingsavtalen, og gjennomføring av bestemmelsene om tilbaketaking av tredjelandstatsborgere. Tyrkia har

lenge hatt et ønske om å bli en del av EU, og har jobbet for dette over lengre tid (FN.no 2016), derfor kan visumliberaliseringen være en motivasjonsfaktor å gå inn i en avtale med EU. Som nevnt rapporten konstaterer har EU kommet med en del krav som må blir oppfylt senest innen juni 2016, dette kan være en intensjon fra EU om at Tyrkia ikke skal få til å oppfylle alle kravene da det kan tolkes som at EU ikke ønsker Tyrkia som del av organisasjonen på den bakgrunnen at det Tyrkia har prøvd lenge med å komme inn, men ikke har blitt godkjent. Denne intensjonen er ikke noe man har en sannsynlighet på å finne i en kilde da det ville satt EU i et dårlig lys. Det at de også har satt opp en frist på når kravene må være oppfylt er med på å øke presset på Tyrkia, men også styrke sannsynligheten for intensjonen/påstanden om at EU ikke vil at Tyrkia skal få til å oppfylle kravene. Man kan også se i senere rapporter at at det blir stående igjen 7 krav som må oppfylles og at det ikke da greier dette innenfor tiden men EU oppmuntret Tyrkia til å fullføre så snart som mulig, og det er en konstant dialog for å finne løsninger (Den Europeiske Union 2017: Seventh Report). Dette kan man tolke som at EU er villig til å godta visumliberaliseringen selv om Tyrkia ikke har innvilget innenfor fristen, men dette bare hvis kravene som er satt opp blir oppfylt av Tyrkia.

Når det Humanitær bistand har de kommet med en del tiltak for å bedre tilstanden for flyktninger i Tyrkia. Det første er at de skal sikre fortsettelsen av oppskakingen av den allerede eksisterende EU – humanitær bistanden i Tyrkia, gjennom en bistand på 165 millioner euro. Dette skal sørge for å dekke de grunnleggende behovene til flyktingene samt gi beskyttelse til utsatte grupper som for eksempel barnevern, kvinners helse og utdanning i nødstilfeller. Punkt to er at de skal utvikle et ressuroverføringssystem via et elektronisk kort for å dekke grunnleggende behov til de mest sårbare flyktingene. Dette skal være månedlige overføringer som skal dekke mat og ly i hovedsak, men kan også brukes til å dekke utdanning og helse. De sier det er det viktigste ordningen for humanitær bistand under anlegget. Det tredje punktet er at de støtter beskyttelsesaktiviteter og utfyllende bistand i form av hjelp for de mest sårbare flyktingene, her er det snakk om levering av ting som for eksempel telt, madrasser, umiddelbar støtte etc. Videre nevner de at det skal bli inngått kontrakter i slutten av april som handler om 6 ekstra prosjekter pluss en krontaktering til som er to ytterlige prosjekter som skal støtte skal gi levebrød til syriske flykninger og vertsbefolkningen som innebærer fokus på høyere og ikke – formell utdanning og yrkes – og utdanningstrening, psykososial støtte og helse. Kommisjonen vil fortsette å gjennomføre en del av finansieringen som samordnes under fakultet gjennom

EUs Trust Fond for Syria, blant annet på områder som tilgang til arbeidsmarkedet, samfunnsaksjoner, osv. Fakultetet har også et spesielt tiltak på 60 millioner euro som har blitt vedtatt for å dekke utgifter til mat, helsevesen og innkvotering av returnerte flykninger i Tyrkia. For å gjøre dette effektivt skal tiltaket gjennomføres gjennom direkte avtaler med det tyrkiske innenriksdepartementet. Kommisjonen vil også utarbeide et særskilt tiltak for flykningenes utdanning og helse samt engasjere seg med de internasjonale finansieringsinstitusjonene for å sikre sitt engasjement i å levere støtte på område infrastruktur og sosioøkonomisk støtte. Dette blir et totalbeløp på 435 millioner euro og skal implementeres i tråd med prinsippene i The European Consensus on Humanitarian Aid. Og de kommer også med 6 nøkkelpunkter og neste steg:

- *Provision of contribution certificates by the remaining 12 Member States in Spring.*
  - *Ensuring the full implementation of the projects already launched to provide food and education, as well as the special measure supporting returned migrants.*
  - *Contracting six additional projects by the end of April 2016.*
  - *Based on the joint EU-Turkey needs assessment, a further acceleration of immediate programming and project preparation by the end of July 2016.*
  - *Rollout of further humanitarian actions in July-October 2016.*
  - *Special measures and action under the EU Trust Fund for Syria to cover education, health, and other targeted areas.*
- (Den Europeiske Union 2016: First Report s. 13)

Hvis man ser dette i lys av Maslows behovspyramide kan man se at man her kommer inne på det første behovet, fysiologiske behov, av ordlyden kan man lese at de skal få dekt sine grunnleggende behov. Dette kan tolkes som mat, drikke, husly osv. Men de utdyper dette med at de også skal gi ut elektroniske kort til de som har de som er mest sårbare slik at de også kan dekke behovet for mat og ly, som skal være en et månedlig beløp. Dette kan også være med på å minke stresset ved det å gå rundt og være usikker på om man greier seg de neste månedene. Fordi det er forutsigbart. Prosjektene som skal blant annet ha fokus på helse og psykososiale støtte kan også ses under denne behovskategorien da jeg tolker dette som noe menneskekroppen trenger for å fungere ordentlig i en hverdag. Dette er det et av de mest grunnleggende behovet til Maslow, som regnes som det aller første behovet som må tilfredstilles, derfor kan det kanskje være rart at de bare hatt ordentlig fokus på dette en gang i rapporten. Det neste behovet som nevnt er sikkerhet, her kommer det frem av ordlyden at man skal fokusere på å gi beskyttelse for grupper som for eksempel barnevern, kvinners helse, osv. De skal også støtte beskyttelsesaktiviteter. Sosiale behov er ikke nevnt her i ordlyden, dette kanskje fordi at humanitære behov skal i første rekke gå til å hjelpe med det som er de grunnleggende behovene som fysiske – og sikkerhetsbehov. Dette er

derfor ikke er noe prioritet under humanitær bistand. Men man kanskje tolke det som at det blir oppfylt da flyktninger lever i et felleskap som skaper nye bekjentskap fordi de møter nye mennesker, og kommer i kontakt med hjelpemannskap. Annerkjennelse som er det nest høyeste behovet etter rekkefølgen til Maslow kan kanskje komme inn ved at de blir sett og får den hjelpen de trenger, de får en type annerkjennelse ved at de bli hørt. Dette kan være et eksempel på at kritikken til teorien stemmer da Maslow snakke om annerkjennelse som status og prestisje, mens her kan annerkjennelse være at man blir sett og får den støtten man trenger. Det øverste behovet, selvrealisering, er her nevnt i ordlyden ved at det får det elektroniske kortet, som nevnt, som kan bidra til å gi penger til utdanning. Prosjektene som skal ha fokus på høyere og ikke – formell utdanning, yrkes og utdanningstrening, her kan man tolke det som at de får en opplæring og får lært noe skolerelatert selv om det ikke gir dem noe form for grad/diplom/godkjent utdanning virker det som. Men man kan fremdeles regne det med da de får en opplæring og mulighet til å utnytte evnene og potensiale de har.

Her kommer det også frem at punktene skal gjennomføres i samsvar med prinsippet i The European Consensus on Humanitarian Aid. Dette prinsippet går ut på at man skal være nøytrale, at man skal hjelpe de som trenger det uansett hvor man finner det, hjelpen skal ikke være påvirket av samfunnet (politiske, økonomiske etc. som kan påvirke), og den skal bli gitt til det som trenger det uten å diskriminere. Hvis man skal se dette i det store bilde kan man se på humanitært arbeid/bidrag som noe som trengs for å få folk opp på beina igjen slik at de kan være med å bidra til samfunnet. Flesteparten har ikke noe form for utdanning eller noe ordentlig jobberfaring som gjør dem egnet til å ta del i arbeidsmarkedet. Det er her bidragene kommer inn for å lære dem, og hjelpe dem slik at de kan hjelpe seg selv. Ellers ville de bare blitt en byrde for samfunnet. De 6 nøkkelpunktene som skal anses som neste steg kan man se at de støtter opp om det at de skal bidra og gi hjelp til å gjennomføre prosjektene som er satt i gang og i tillegg sette i gang flere prosjekter. Dette støtter opp om Maslows fysiologiske behov, sikkerhetsbehov og behovet for selvrealisering som nevnt ovenfor. Man kan også se i videre rapporter at det jobbes kontinuerlig med å forbedre tilstanden i leirene ved å sette opp skoler, psykisk og fysisk rehabilitering, styrke kvinner og jenter ved å illustrere menneskerettigheter. Og det blir gitt stor bistand til Tyrkiske myndigheter for å forbedre tilstanden for flykningene i landet generelt. Dette går også under de fysiologiske og sikkerhetsbehovene som flykningene trenger.

I konklusjonen på slutten av rapporten begynner de først med å se hvor bra EU – Tyrkia erklæringen fungerer da den gir resultater, dette på grunn av nedgangen i antall uregelmessige flyktninger fra Tyrkia til Hellas. De mener også at det har vært en god prosess i å gjøre erklæringen operativ, da det har vært et godt samarbeid med å sette opp rammeverk for behandling av økt antall søknader og å returnere uregelmessige flyktninger trygt til Tyrkia med den nødvendige beskyttelsen de trenger og å for bosetting i Europa. De mener også at det er mye som fremdeles må gjøres, som blant annet den daglige driften av returnering og reetablering som skal være i overenstemmelse med EU og internasjonale lover. Kommisjonen vil sette Tyrkia i arbeid med oppfylle kravene i visumliberaliseringen, og Tyrkia må yte mer for å forsikre at de som trenger internasjonal beskyttelse får den støtten de trenger. Også her trekker de frem 5 hastetiltak som bør treffes:

- All Member States should increase their pledges to achieve the requested support to EASO and Frontex, and intensify their delivery on the pledges made. In particular, priority now needs to be given to deploying the necessary interpreters;
  - To ensure a swift operation of the resettlement process, more pledges and acceptances are needed by all Member States.
  - The European Parliament and the Council should swiftly finalise the decision-making process on the Commission proposal of 21 March 2016 to use for resettlement purposes the 54,000 places originally foreseen for relocation;
  - Turkey needs to take the necessary measures to fulfil the remaining visa liberalisation benchmarks by the end of April with a view to lifting the visa requirements for Turkish citizens at the latest by the end of June 2016;
  - Those 12 Member States – Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Greece, Lithuania, Malta, Poland, Romania, Slovenia and Spain – who are yet to send their contribution certificates for the Facility should now do so.
- (Den Europeiske Union 2016: First Report s. 13)

Ser man kravene i sin helhet kan man se at hastetiltakene ikke sier noe spesifikt for å forbedre flyktningene sine tilstander. De er mer fokusert på at de skal øke effektiviteten med å få forflyttet mennesker fra et sted til et annet. Dette kan man se i punkt to og tre. Hvis man skal se dem ut i fra Maslows behovspyramide er det ikke noen av behovene som blir direkte tatt frem i punktene. Men behovet for sikkerhet relateres til punktet nr.1 når det spesifikt blir nevnt at det må prioriteres å distribuere en tolker slik at man kan forstå det som blir sagt. De resterende punktene er en mer formell forpliktelse partene i avtalen må gjennomføre for at man skal begynne å gjøre noe.

Gjennom hele rapporten kan man se at de tre hovedpunktene i Maslows behovspyramide som blir tatt opp er det første behovet, fysiologiske behov, det andre behovet, sikkerhetsbehov og det femte og øverste behovet, behovet for selvrealisering. Man kan også trekke frem at dette i all hovedsak blir snakket om under punkt 10 i rapporten om humanitær bistand. Sikkerhetsbehovet er det som blir tatt opp mest, her blir det snakket om sikkerhet for flyktninger, men også for EU og deres grenser. Hvis man ser på språket som er brukt gjennomgående i rapportene får man inntrykk av at dette fungerer og at det er noe positivt, da de bruker veldig mye tall for å argumentere for sine saker samt og uttrykke hvor mye støtte og hva de skal gjøre/gjennomføre. Det er mye som blir gjennomført, under punktet om humanitær bistand, der det blir gitt en hel del penger til å stadig nye prosjekter som skal forbedre tilstanden til flykningene. Om man skal trekke frem noe som er negativt må det være at selv om rapportene nevner ting som de må forbedre og gjøre noe med, får man ikke et ordentlig inntrykk av hva som skjer i leirene og hvordan forholdene egentlig er.

4.2 "A blueprint for despair. Human rights impact of the EU – Turkey deal"

Amnestys rapport kom ut 14. Februar 2017 og er en forskning gjort av Amnesty mellom mars 2016 og januar 2017 og er i følge rapporten basert på skrivebords – og feltforskning av relevant gresk lovgivning, en gjennomgang av fra offentlig og ikke – statlig kilder, gjennomføringen av EU – Tyrkia erklæringen, funksjonen av det greske asylsystemet og behandlingen av asylsøkere og innvandrere på de greske øyene og feltforskning (Amnesty s.7). Rapporten inneholder i alt 6 punkter. Disse er En plan for fortvilelse: EU – Tyrkia – Avtalen, straff uten kriminalitet, Asyl på de greske øyene: En unnnvikende drøm, Ingen vei frem: Returnerer til Tyrkia, Leveforhold på de greske øyene etter avtalen, og til sist anbefalinger. Jeg kommer til å fokusere på de fem første punktene da punkt seks inneholder anbefalinger som bygger på de fem første punktene.

Amnesty starter i innledningen med å konstatere at i fravær av lovlig ruter inn til Europa har hundretusener av flykninger reist ulovlig over de siste årene. Dette har ført til store logiske, politiske og humanitære utfordringer. Og istedenfor å sikre ordentlige systemer som sikrer veiene for mennesker som søker beskyttelse i Europa, har Europa heller fokusert på å blokkere grensene og forhandlet med menneskerettighetene. Antall

uregelmessige flykninger til Europa øker og det ble et politisk press fra EU på Tyrkia for å stoppe kryssingene. EU lovte 3 billioner euro for å forbedre den humanitære situasjonen for syriske flykninger i landet. Der avtalen går ut på å sende alle personer som kommer ulovlig inn i Hellas tilbake til Tyrkia. Og dermed hente ut en Syrisk flykning for hver syrer som blir sent tilbake. Og EU lovte at Tyrkia er trygt land for flykninger å blir returnert til. De lovte også at en frivillig humanitær adgangssordning (Admission scheme) skulle bli aktivert når uregelmessig kryssninger mellom Tyrkia og EU var avsluttet eller blitt vesentlig redusert. Etter avtalen ble inngått har målet til Tyrkiske og Greske myndigheter hvert å sikre en hurtig tilbakelevering av flykninger til Tyrkia. Mange søknader blir avvist på den bakgrunnen at Tyrkia er et trygt tredjeland. Og Amnesty mener at flykninger ikke bør sendes tilbake til Tyrkia, da de ikke er i stand til å gi noe garanti for beskyttelse eller gode levevilkår for øyeblikket (Amnesty International 2017).

Her kan man se at Amnesty har fokusert/skrevet rapporten sin i perioden som angår i perioden til EU rapportene en til 5. Og det er flere punkter som Amnesty nevner her som samsvarer med det erklæringen (statement) av 18. Mars 2016 sier. I innledningen og under punkt 6 av erklæringen kan man se at 3 billioner euro fra EU er gitt til anlegget for flykninger i Tyrkia (the Facility for Refugees) for å forbedre den humanitære situasjonen i Tyrkia. Dette kan også være en motiveringsfaktor for at Tyrkia inngikk i avtalen i tillegg til visumlibraliseringen. Amnesty nevner også punkt 2 i erklæringen som handler om ”en mot en” – løsningen der man for hver syrer som blir sendt tilbake til Tyrkia så skal EU ta inn en syrer. Amnesty presiserer også syrere, dette er et viktig punkt da man har sett at EU i sine rapporter presiserer dette innimellom. Som kan tolkes som at Amnesty har oppfatningen av at dette punktet gjelder bare syrere. Den frivillige humanitære adgangssordningen blir nevnt i punkt 4 i erklæringen og punkt 5 i EU rapportene, i løpet av den siste rapporten (Den Europeiske Union 2017: Seveth Report) kan man se at denne ordningen blir drøftet i rådet, men ikke innvilget på det tidspunktet den siste rapporten kom ut. Man kan derfor tolke det som at dette ikke har blitt innvilget enda. Det blir også brukt ordet uregelmessig flykninger i denne rapporten uten at de utdyper dette noe mer. Men ordet uregelmessig kan tolkes som ulovlig flykninger, i den forstand at de tar seg ulovlig over grensen.

Hvis man skal se dette i lys av Maslows behovspyramide kan man se at det første behovet, fysiologiske behov, som blir ikke direkte nevnt med ordlyden. Men det kan tolkes som at

det kommer inn under at det skal gis penger til den humanitære situasjonen i Tyrkia og det skal bli etablert humanitære anordninger hvis de får stoppet rutene. Da det kan tolkes som at det skal gis penger til helse, mat, vann osv. Under behovet for sikkerhet blir det skrevet at man må sikre veiene for mennesker som søker beskyttelse i Europa, og det er et press på å stoppe de ulovlig rutene. Det blir også her nevnt at Tyrkia er et godt tredjeland å komme til (se lengre ned for drøftelsen av om det er et godt tredjeland). Men det kan også tolkes som at det er et behov for sikkerhet da mange søknader blir avvist, de skal øke effektiviteten, og at Amnesty mener at Tyrkia ikke er noe trygt for flykninger. De øvrige behovene som sosiale behov, annerkjennelse og selvrealisering blir ikke nevnt med ordlyd da det ikke blir nevnt noe form for vennskap/tilhørighet, status/prestisje, eller utnyttelse av evne/potensial.

Videre i andre punkt, straff uten kriminalitet (Punishment without crime), konstaterer de at tilstanden ble dramatisk verre før man fikk effekt av Eu- Tyrkia avtalen. Det kom fortsatt mange flykninger til de Greske Øyer. Det ble evakuert tusener til fastlandet for å få plass til flere. Tilstanden på øya Lesbos var ille, ikke tepper og klær. Toalettforhold fantes ikke, helsehjelp var heller ikke opprettet. Ingen fikk rettshjelp i sin situasjon, så mange ble returnert da de ikke fikk hjelp til sin sak. De som kom til øya var der under dårlige humanitære forhold. Det var vanskelig og forlate øya, ikke alle var så heldige at de ble flyttet over til fastlandet. Dermed var mange fanget i situasjonen. EU kunne gi penger og utøve politisk press, men ikke rydde situasjonen (Amnesty International 2017).

Hvis man ser dette med Maslow sine øyene. Kan man i ordlyden finne fysiologiske behov, ved at det kommer frem at de mangler tepper og klær, som vil si at flere kan fryse. Toalettforhold er heller ikke til stede her, dette er en stor og ganske kritisk mangel, da bakterier kan spre seg og skape sykdom, i verste tilfelle epidemier. Helsehjelp er heller ikke noe som er til stede, som kan gjøre at mange ikke får den hjelpen de trenger. Og det er generelt dårlige humanitære forhold. Dette kan du lese om i ordlyden, men det mangler hos flykningene i leirene. Vi får også vite at man må evakuere tusener for å få plass, dette kan tolkes som at det er liten kapasitet og kanskje trangt om plassen som igjen kan tolkes som at man nesten bor oppå hverandre. Sikkerhetsbehovet blir nevnt direkte av ordlyden ved at de ikke får rettshjelp, dette er et behov som kan gjøre at de ikke får sine rettigheter fordi de kanskje ikke helt vet hvilke rettigheter dem har som flyktninger. Men man kan tolke det som at siden flyktninger har vanskeligheter med å forlate øya, at det kanskje er

veldig sterkt vakthold slik at man ikke skal trekke ulovlig videre inn i Europa eller reise inn til fastlandet. De øvrige behovene som sosiale behov, anerkjennelse og selvrealisering blir heller ikke nevnt med ordlyd da det ikke blir nevnt noe form for vennskap eller tilhørighet, status eller prestisje, eller utnyttelse av evne eller potensial.

Når Amnesty sier at det er vanskelig å forlate øya, og at mange ble fanget i situasjonen man se på dette som en frihetsberøvelse. Men hvis man skal se dette fra EU sitt ståsted kan man kanskje tolke det som at det er for å prøve og holde kontroll på hvor mange mennesker det er, samtidig som at bestemmelsen med ”en mot en” – løsningen bare gjelder de som kommer etter at avtalen ble underskrevet av begge parter. Så for å kunne avgrense holder de flykningen fra hverandre. Amnesty rapporten nevner at de evakuerer flykninger fra de greske øyene for å lage plass, og for å separere de som kom før og etter avtalen. Man kan også se dette i EU rapporten nummer en som konstaterer at de flyttet flesteparten av flykningen inn på fastlandet, men de begrunner ikke hvorfor. I følge FNs verdenserklæring om menneskerettighetene har man etter art. 13 første ledd rett til å bevege seg fritt og til å fritt velge oppholdssted innenfor en stat. Her er det snakk om bevegelsesfrihet og i følge denne bestemmelsen har flykningene lov til å bevege seg fritt og bestemme hvor man vil oppholde seg, i dette tilfellet om man vil bli værende på øya eller reise til fastlandet. Man kan derfor si at når Amnesty mener de er fanget i situasjonen og at det er vanskelig og forlate øya, kan man tolke dette som at flykningene som kommer til øya ikke får lov til å forlate den. Dette er et brudd på FNs menneskerettigheter art. 13 første ledd. Flyktningskonvensjonen art. 26 tar også opp denne problematikken, her kommer det frem at de som lovlig oppholder seg i landet skal fritt få velge bopel og kunne bevege seg fritt innenfor statens territorium. Ut i fra Amnesty-rapporten kan man tolke det som at det er snakk om flykninger som enda venter på svar på søknaden eller at den skal bli registret, man kan derfor tolke det som at de ut i fra dette ikke kan bevege seg fritt. Av art. 31 første ledd får man vite at staten ikke skal pålegge flykninger andre begrensinger i bevegelsesfriheten enn den som er nødvendig. Ut i fra dette kan man trekke inn det som er nevnt tidligere med at EU ser denne bevegelsesfriheten som nødvendig for å kunne skape en viss kontroll på hvem som er hvor. Man kan derfor si at ut i fra denne bestemmelsen kan EU sette begrensinger på bevegelsesfriheten til tatt en beslutning av søknaden. Dette også på grunnlag at prinsippet om at spesiell lov går foran generell lov, her er flyktningskonvensjonen spesiell lov mens menneskerettighetene er generell lov. Som nevnt konstaterer Amnesty også at de ikke får den rettshjelpen de trenger. Dette er et brudd på

flyktningskonvensjonen art. 25 første ledd. Her kommer det frem at hvis en flykning trenger bistand i utøvelse av en rett fra hjemlandets myndighet, men som man ikke kan henvende seg til, skal myndighetene der han er bosatt sørge for at slik bistand skal bli gitt. Rettshjelp ligger som regel under myndighetenes bistand og kan derfor tolkes som at flykningene skal få denne hjelpen da dette er en rettighet gitt av konvensjonen.

Under punktet Asyl i Hellas: en ekskludert drøm konstaterer de at det greske systemet bruker lang tid på å godkjenne asylsøknad, det er lenge å vente. Det er ikke lenger så mange asylsøkere som kommer via Makedonia, det har tatt slutt etter EU – Tyrkia avtalen. Men trykket på greske myndigheter er stort og asylsøknaden tar tid i et allerede presset system. Man får registrert seg raskt, men behandlingstiden tar måneder. 1. april 2016 adopterte Hellas en ny lov at det skal få registrert seg fort, så fort man kommer over grensen. Det skal kun ta 15 dager å få svar. Loven garanterer ikke at de får være i Hellas, men gir mulighet til en høring i annen instans. Loven er en test for de som søker Internasjonal beskyttelse, før det blir vurdert om de virkelig er asylsøker ved å kontrollere hvor de kommer fra. Tyrkia blir ansett som et godt tredjeland og at de burde ha søkt om asyl i Tyrkia som det første sikre landet de kommer til. Det blir fokusert på Syrere. Amnesty International tok en undersøkelse i Tyrkia i 2015, hvor de fant ut at asylsøkere og flykninger ikke var trygge i Tyrkia da de kom fra Syria, Afghanistan eller Irak. Disse ble sendt ut igjen uten at de blir kontrollert. Tyrkias asylsystem er fremdeles i prosess av å bli etablert. De som kommer som flykninger utenfor Europa får ikke status som flykninger (Amnesty International 2017).

Hvis man skal se dette i lys av Maslows behovspyramide kan man se i ordlyden at fysiologiske behov ikke blir nevnt under dette punktet da dette er med snakk om selve systemet enn det er snakk om mennesket i systemet. Behovet for sikkerhet kommer mer til anvendelse her da det er snakk om at flykninger ikke får den rettshjelpen de trenger, og i forhold til vurderingen om Tyrkia er et trygt tredjeland (Sen avsnitt under).

Behandlingstiden tar også måneder, noe som kan gjøre at de lenge blir værende under dårlige forhold som kan i verste fall føre til at de blir ordentlig syke. De resterende behovene kommer ikke frem av ordlyden, og man kan heller ikke trekke de inn her på noen annen måte da det ikke er snakk om vennskap eller tilhørighet, som kommer under sosiale behov. Ikke status eller prestisje som kommer under behovet for annerkjennelse. Eller utnyttelse av evner eller potensiale som ligger under behovet for selvrealisering.

Her blir det tatt opp en problemstilling i forbindelse med folkeretten. Det er om Tyrkia er et trygt tredjeland. Tyrkia er et av landene som ikke har vedtatt (ratifisert) tilleggsprotokollen av 1967 (JanMyr 2015, Urix 2016). Dette betyr at de fremdeles har den geografiske begrensingen som gjør at man bare får full flyktningstatus hvis man er fra Europa. Syrere og andre flykninger vil da ikke regnes fult og helt som en flykning og derfor ikke få alle rettighetene en flykning har, i Tyrkia. Siden flesteparten av flykningene i dag kommer utfor Europa gjør at Tyrkia ikke kan tolkes som et trygt tredjeland da de ikke får de rettighetene som de har krav på. Kurdere er ikke nevnt spesifikt i noen av rapportene, men den bør nevnes da den er den fjerde største folkegruppen i Midtøsten. Kurdere er en stor folkegruppe i Tyrkia som er spesielt utsatt fordi de har prøvd og danne seg en stat noe som nesten har ført til krig (Chalakov og Sidsel 2017), dette gjør at folkegruppen er spesielt utsatt i Tyrkia da man kan tolke det som at de ikke er akseptert. Dermed kan man tolke det som at Tyrkia ikke ett trygt tredjeland for dem.

Under det fjerde punktet i rapporten, Ingen vei fremover: retur til Tyrkia, konstaterer de at flykninger blir sendt tilbake til Tyrkia, men ingen har blitt formelt returnert til Tyrkia på den bakgrunn at Tyrkia er et trygt tredjeland. Og Backlog Appeal Committees konkluderte med at midlertidig beskyttelse til syrere i Tyrkia er ikke på linje med internasjonale standarder. Men flere blir returnert under tvilsomme forhold, som for eksempel hendelsen 4. April 2017, EU – kommisjonen kunngjorde at ingen av de som hadde blitt sendt tilbake søkte asyl i Hellas. Mens UNHCR uttalte at 13 av til som hadde blitt sendt tilbake hadde meldt om de ønsket å søke asyl, men søknaden ble ikke registrert, byrået mente dette kom av alt kaoset etter EU – Tyrkia – avtalen. Men EU – kommisjonen fortsetter å legge press på Hellas for å ytterligere øke effektiviteten på returnere flykninger til Tyrkia. Her nevner Amnesty Non- refoulment prinsippet, som er skrevet i flyktningkonvensjonen, som et viktig moment til returneringen av flykninger. Det har også vært frivillig returneringer både til opprinnelsesland, men også tilbake til Tyrkia. Ifølge data fra det greske departementet var det noen som hadde søkt asyl, menn trukket søknaden tilbake. Amnesty mener det er klare årsaker til at flykningene velger å reise frivillig tilbake noen eksempler er forvillelse over den minkende potensiale på å komme seg inn i Europa, de dårlige forholdene på øyene, mangler på pedagogiske muligheter for barna, og bekymringer for sikkerhet i leirene (Amnesty International 2017).

Hvis man ser dette i lys av Maslow behovspyramide kan man se at de fysiologiske behovene blir tatt opp her da det blir nevnt at flykningene reiser frivillig tilbake til hjemlandet sitt i den forbindelse at det er dårlig forhold på øyene. Da dette kan tolkes som mens med at det ikke er nok kapasitet til å ta vare på alle sammen som gjør at det blir generelle dårlige boforhold for flykningene. Sikkerhetsbehovene her blir nevnt i den forstand at det er konstanter at midlertidig beskyttelse til syrere i Tyrkia ikke er på linje med internasjonal standard, og at flere blir sendt tilbake under tvilsomme forhold. Amnesty forklarer ikke hva de mener med tvilsomme forhold, men det kan tolkes at de mener det er i strid med non – refolement prinsippet (se avsnitt under), da dette blir nevnt som et viktig punkt. Det blir nevnt at flere blir sendt tilbake selv om de har ønsket å søke asyl, dette kommer også under sikkerhetsbehovet, da det å søke asyl er en sikkerhet og en rettighet flykningene skal ha for kunne få mulighet til å få behandlet sin sak før de blir sendt ut. At Amnesty har en intensjon om at flere reiser frivillig tilbake på grunn av at det er bekymret for sikkerheten i leirene, er også en form for sikkerhetsbehov som ikke da blir oppfylt i leirene i følge Amnesty. Men hvis man ser videre på dette kan det tolkes at det er sånn på grunn av lite vakthold i leirene og at det er generell liten kapasitet til å ta vare på alle sammen. Sosiale behov kommer ikke direkte frem av ordlyden, men det kan tenke seg at hvis man tolker dette behovet litt vidt at flykningene søker asyl fordi de ikke føler så stor tilhørighet til hjemlandet, da det ikke er sånn som det pleier å være på grunn av krig, konflikt, osv. Behovet for anerkjennelse kommer ikke til anvendelse her da det ikke blir nevnt i ordlyden eller at man kan se noe som man kan relatere til status eller prestisje. Behovet for selvrealisering kommer frem av ordlyden da Amnesty har en intensjon at flere reiser frivillig tilbake til hjemland eller Tyrkia på grunn av at det er mangel på pedagogiske muligheter for barn.

Når Amnesty konstaterer at ingen blir formelt sendt tilbake på bakgrunn av at Tyrkia er et trygt tredjeland. Dette kan være en intensjon på at EU i utgangspunktet ikke mener at Tyrkia er et godt tredjeland og sende tilbake flykninger til. Men for å kunne få i stand ”en til en” – løsninger må de påstå det slik at de kan argumentere for hvorfor de sender tilbake flykningene. Som nevnt tidligere i oppgaven har jeg konkludert med at Tyrkia ikke er et trygt tredjeland på bakgrunn at flykninger som kommer utenfor Europa inn til Tyrkia ikke får full flyktningsstatus. Amnesty trekker inn prinsippet om Non – refolement som handler om at man forbyr staten fra å sende flykninger tilbake til land som de kan bli truet for rase, religion, nasjonalitet, politiske oppfatninger, eller at man tilhører en spesiell sosial gruppe.

Dette prinsippet kan man finne igjen i flyktningkonvensjonen art. 33 første ledd og er noe statene må tenke på før de sender flykningene tilbake. Dette kan komme under at flere blir sendt tilbake under tvilsomme forhold. Her kan man igjen trekke inn kurdere som en gruppe som kan bli utsatt da de som nevnt tidligere er en folkegruppe som ikke har blitt spesielt nevnt i rapporten, men som er aktuelt i forbindelse med at de nylig prøvde å danne en stat som nesten førte til krig. Her får man også vite at flykninger har blitt sendt tilbake selv om de ønsket å søke asyl. I følge flyktningkonvensjonen art. 32 andre ledd skal ikke en utvisning skje med mindre det er truffet en avgjørelse, man kan også trekke inn prinsippet om non – refolement som kommer frem av flyktningkonvensjonen art. 33 som nevnt tidligere. Man kan også tolke det som at de 13 som UNHCR tar opp her har til og med søkt, siden man får vite at den ikke har blitt registret. Da kan man si at dette er et klart brudd på art. 32 siden en beslutning må tas før man utviser. Dette er også et klart brudd på legalitetsprinsippet som sier at ingen skal bli dømt uten hjemmel i lov, siden det ikke har vært en beslutning i saken kan de heller ikke dømmes.

I det femte punktet tar de opp hvordan levevilkårene er på de greske øyene etter avtalen. Her blir det konstatert at det er opprettet flere flykning-leire som er basert for kortvarige opphold. Men i og med det er treghet med å komme videre og treg saksgang blir folk værende lenge i disse leirene. Det er ikke opprettet ordentlige sanitære forhold og ikke skole for barn i leirene. Leirene er så fulle så det er lite som skal til for at det kan bli gnisninger mellom lokalbefolkning og folk i flykningeleirene. Lite vakthold gjør at det er lettere å trakassere hverandre, - folk tørr ikke anmelde da de ikke stoler på myndighetene. Sanitæranlegg er særdeles dårlige, det er ikke adskilt mellom kvinner og menn. Det skal lite til for at noe kommer ut av kontroll da leirene er overbefolket . Små konflikter eskaleres lett under disse forhold. Mangel på elementære ting gjør hverdagen spesielt vanskelig i disse leirene (Amnesty International 2017).

Hvis man skal se dette i forhold til Maslows behovspyramide kan man se i det fysiologiske behovet kommer til anvendelse siden det generelle behovet for sanitær er dårlig og at det også mangler et adskille mellom kvinner i de forskjellige sanitæranleggene. Og hvis man ser på faktorer som kan påvirke her er religion i form av at for eksempel muslimske kvinner pleier å dekke seg på grunn av at de ikke skal friste øye, og behovet for å ha et privatliv når man skal vaske seg eller bruke toalett. Dette går også over i behovet for sikkerhet, der kvinner kan komme til det punktet at de ikke tørr å bruke sanitæranlegg.

Andre former for fysiologiske behov som blir nevnt i ordlyden er at leirene er fulle, som kan skape lite plass, da særlig hvis de prøver å få plass når det egentlig ikke finnes. Sikkerhetsbehov som blir nevnt i ordlyden er at det er lite vakthold og fulle leirer som gjør det enklere å trakassere, eller skape andre opptøyer som kan eskalere å gjøre det vanskelig for spesielt barn, men også andre rundt siden det er vanskelig å få kontroll. Og at det er lite tillit blant flykningene og myndighetene kan gjør jobben vanskeligere for de som skal holde orden og passe på at alt går som det skal. De sosiale behovene kommer ikke frem direkte av ordlyden, men siden det er så lang behandling og flykningene blir værene kan det tolkes som at de skaper relasjoner til hverandre som skaper vennskap og en form for tilhørighet, dette kan også begrunnes i alle opptøyene som kommer fordi det er uenigheter mellom de som bor der. Behovet for anerkjennelse kommer ikke frem av ordlyden, men at de ikke tørr og anmelde hendelser kan si noe om statusen som flykninger kanskje da spesielt kvinner og barn mener de har i et samfunn, fordi de ikke tørr eller fordi de ikke tror de kommer til å bli hørt da de er under dem. Dette kan være synspunkter som de har vokst opp med og lært fra de var unge eller noe de kan ha erfart gjennom oppveksten. Den øverste behovet, selvsrealisering, blir nevnt med ordlyden her da det kommer frem at det ikke er noe skoler for barna. Dette gjør at det ikke får utviklet sin evne og potensiale på best mulig måte. Men siden leiren i utgangspunktet er ment for at flykningene skal være det kortvarig kan man tolke det som at det er derfor ikke dette er utarbeidet. Hvis man ser dette i lys av EU rapportene får man i senere tid begynt å bygge skoler.

Av Amnesty rapporten får man et klart uttrykk om at erklæringen ikke er noe bra for flykningene generelt sett, og at det ikke blir satt inn nok ressurser til å verken ta vare på de fysiologiske behovene, da kanskje særlig hos kvinner og barn. Og Sikkerhetsbehovene som kan tolkes som de mest grunnleggende behovene man har. Og den nevner en hel del mangler som er nødvendige for at man skal kunne greie seg relativt bra. De legger frem fakta på en sånn måte at det kan tolkes som lett troverdig da det legger frem spesifikke hendelser, har intervjuet flykninger i leirene, og kommer med juridiske synspunkt. De trekker også inn barn og kvinner som en gruppe som trenger ekstra hensyn da de kan være utsatt for vold og seksuell trakassering. Men kurdere er ikke spesielt nevnt som en gruppe som kan være utsatt, dette kan kanskje være litt rart da dette er en gruppe som kan bli utsatt for feil behandling da de er veldig lite likt av tyrkiske myndigheter fordi de har flere ganger prøvd å danne seg en stat.

4.3 "En mot en" løsningen og jus cogens

Som nevnt tidligere kan man ikke finne "en mot en" – løsningen i avtalen av 1. Juni 2016 (EU – Turkey readmission agreement), da avtalen hovedsakelig handler om Tyrkias og EUs forpliktelser til å ta tilbake mennesker og hva man skal hensyn til i forhold til prosedyrer. "En mot en" – løsningen kan man da tolke som fungerende praksis, fordi det er et politisk avtale som blir gjennomført uten hjemmel i lov, så det sier ikke noe om partenes gjensidige rettigheter og plikter. Og en av partene kan derfor når som helst trekke seg fra denne praksisen uten store problemer. Man må ha hjemmel i lov for å bryte inn i menneskers rettssfære i følge legalitetsprinsippet som er lovfestet i Europeiske menneskerettskonvensjonen art. 7 og i FNs verdenserklæring om menneskerettighetene art. 11, som nevnt tidligere. Og man kan på bakgrunn av dette tolke det som at "en mot en" – løsningen bryter med legalitetsprinsippet, fordi man med denne løsningen bryter inn i menneskers affære. Og som drøftet tidligere er det heller ikke noe form for etterfølgende praksis da det ikke faller under noen av bestemmelsene i Wien – konvensjonen art 31 tredje ledd. Dette er derfor bare praksis som begge parter har blitt enige om og som blir fulgt.

Grunnen til at denne løsningen ikke er lovfestet kan være på grunn av jus cogens. Prinsippet om jus cogens innebærer som nevnt at traktater er ugyldige hvis den strider mot tvingende (preseptorisk) folkerett jfr. Wien – konvensjonen art 53. Dette er kan kalles "*sedvanerett som anses som så grunnleggende at de ikke kan fravikes ved konvensjon*" (Ruud og Ulfstein 2017 s. 68). Eksempler på dette kan være forbud mot folkemord, rasediskriminering, slavehandel, etc. Det er ufravikelig rett som blir satt først hvis det strider med en annen konvensjon/traktat. Hvis man skal se dette i lys av "en mot en" – løsningen, kan denne løsningen være et brudd på flyktningkonvensjonen. Flyktningkonvensjonen kan bli tolket som jus cogens i forhold til "en mot en" – løsningen da konvensjonen er vedtatt av flere stater og blir satt høyere da dette anses som sedvanerett som er grunnleggende for hvordan man mottar og behandler flyktninger. Ut i fra ordlyden "En mot en" – løsningen skal denne løsningen bare angå syrere. Flyktningkonvensjonen art. 33 Sier at man ikke kan utvise eller avvise flykninger til områder hvor deres liv vil stå i fare, eller vil være truet på grunn av rase, religion, nasjonalitet, politiske oppfatninger etc. Som nevnt tidligere er dette Non – refolement prinsippet. Som drøftet tidligere i analysen er ikke Tyrkia et trygt tredjeland da de ikke har

vedtatt protokollen tilleggsprotokollen av 1967, så de har fremdeles en geografisk grense på begrepet flykning. Dette gjør at flykninger fra Syria ikke får full flykningstatus, og man kan derfor tolke det som at deres liv vil være i fare på grunn av nasjonalitet siden de kan risikere å bli sendt tilbake til Syria hvis ikke de får oppholdstillatelse i Tyrkia. Dette er et eksempel på at ”en mot en” – løsningen hadde vært i strid med jus cogens. Hvis det hadde vært vedtatt i avtalen av 1. Juni 2016 ville uansett flyktningkonvensjonen kommet først, og det hadde blitt denne lovgivingen som man skulle fulgt.

5.0 Konklusjon

Som nevnt er problemstillingen om flykningens behov blir tatt hensyn til i ”en mot en” løsningen i EU – Tyrkia avtalen. For å belyse denne problemstillingen har jeg derfor gått nærmere inn å drøftet selve løsningen. Her fant jeg ut at ”en mot en” løsningen bare er et politisk vedtak, da det ikke er hjemlet i noe traktat, men står bare i erklæringen av 18. Mars. Dette er et brudd på legalitetsprinsippet som sier at det må være hjemlet i lov for at man skal ta inngrep i menneskers rettssfære. Jeg så derfor videre på om løsningen kunne falle under etterfølgende praksis etter Wien – konvensjonen art. 31 3.ledd. Da det ikke forekommer noe ny traktat som sier at de har blitt enige om fortolkning eller anvendelser av traktaten av 1. Juni (A). Og det er heller ikke etterfølgende praksis i anvendelse av traktaten som fastslår partenes avtale om fortolkning, siden ”en mot en” løsningen som nevnt ikke er lovfestet og det er ikke noe praksis som er endret eller bortfalt, dette er bare praksis som partene har blitt enige om. Grunner som kan være sannsynlig for at ”en mot en” løsningen ikke blir lovfestet er at den strider med flyktningkonvensjonen art. 33 som er jus cogens. Jus cogens innebærer som nevnt at traktater er ugyldig hvis den strider med tvingende folkerett jfr. Wien – konvensjonen art. 53. Flyktningkonvensjonen art.33 handler som nevnt om non – refolement prinsippet. Dette blant annet fordi at Tyrkia ikke har vedtatt tilleggsprotokollen av 1967, og har derfor en geografisk begrensning som gjør at flykninger utenfor Europa ikke får full flykningstatus og gjør at Tyrkia ikke kan defineres som et trygt tredjeland, dette på grunn av nasjonalitet. Så hvis det hadde vært vedtatt i en traktat ville uansett flyktningkonvensjonen kommet først, og ”en mot en” løsningen ville ikke blitt fulgt.

Antagelsene til at Tyrkia derfor går med på en slik avtale kan som nevnt være på grunn av at de får 3 billioner euro fra EU og på grunn av at de får en mulighet til visumliberalisering, mens EU får sendt flykninger ut av EU – området.

For å belyse problemstillingen videre gikk jeg inn på Maslows behovsteori.

Gjennomgående i rapporten er det de grunnleggende behovene, altså fysiologiske -, og sikkerhetsbehov, som blir tatt opp mest. Som nevnt tidligere i oppgaven er dette kanskje ikke noe ny informasjon da de fleste rømmer fra krigsherjede land og søker kanskje mest behovet for trygghet, helsehjelp, mat og drikke, siden dette kan bli mangelvare i land med krig. Sosiale behov og behovet for annerkjennelse kommer ikke så mye inn i bildet, men sosiale behov blir nevnt i den forstand at flere ønsker å gjenforenes med familie og kanskje blir bekjent med nye mennesker. Mens behovet for annerkjennelse blir tolkes som blir nevnt i den forstand at de blir sett å får den hjelpen de trenger både i forbindelse med helse, og rettshjelp. Men vi kan også se at behovet for selvrealisering blir et viktig etterhvert som de får dekket de andre behovene.

I spørsmålet om teorien var fruktbar synes jeg det, den kan være med på å belyse hva et menneske trenger og har behov for ikke bare i form av belønning som den er i hovedsak brukt til, men også hva mennesker på flukt trenger når de kommer inn til et annet land, og kanskje i hvilke rekkefølge de behovene må komme i. Det jeg kan si meg enig i er kritikken som pyramiden har fått i forbindelse med definisjon av de ulike behovene, de er litt lite grundig til tider og man må tolke da de kan bli litt upresise. Men ellers synes jeg Maslows behovspyramide har vært med på å belyse det flykninger trenger når man skal starte på nytt et annet sted etter å ha kommet fra krig og elendigheter.

Så om behovene til flykningene blir tatt hensyn til i ”en mot en” løsningen i EU – Tyrkia avtalen er det uenigheter om. EU på sin side jobbe iherdig for å ta vare på både fysiologiske -, sikkerhet og selvrealiseringsbehovene, men de vil samtidig øke effektiviteten på tilbakesendingen. Amnesty på sin side mener at EU ikke har kapasiteten nok til å ta vare på noen av behovene da spesielt ikke barn og kvinner sine behov. Ut i fra min drøftelse kan man tolke det som at kapasiteten ikke er stor nok til å ta godt nok vare på alle sammen, men EU jobbe med dette og har kommet langt på vei.

Anbefalinger til videre skriving i forbindelse med flyktningkrisen kan være avtalen EU inngikk med Libya i August 2017, siden dette landet i tillegg til Tyrkia er de to landene de fleste flykninger drar fra for å komme inn til Europa.

6.0 Referanseliste

Amnesty International 2017: *"A blueprint for despair. Human rights impact of the EU – Turkey deal"* Lest 12.02.18

<https://www.amnesty.org/en/documents/eur25/5664/2017/en/>

Bahus, Vegard Bø 2017 SNL.no: *"Asylsøker"* Sist oppdatert: 28.12.17 Lest: 15.05.18

<https://snl.no/asylsøker>

Bahus, Vegard Bø 2018 SNL.no: *"Visum"* Sist oppdatert: 20.02.18 Lest: 19.05.18

<https://snl.no/visum>

Chalak, Kaveh og Sidsel, Wiborg 2017 SNL.no: *"Kurdere"* Sist oppdatert: 29.09.17 Lest: 16.05.18 <https://snl.no/kurdere>

Den Europeiske Union 2016: *"EU – Turkey statment, 18.March 2016"* Lest: 07.03.18

<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/18/eu-turkey-statement/pdf>

Den Europeiske Union 2016: *"Communication from the commission to the European parliament, the European council and the council. First Report on the progress made in the implementation of the EU – Turkey statement"* Lest: 25.02.18

https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/20160420/report_implementation_eu-turkey_agreement_nr_01_en.pdf

Den Europeiske Union 2016: *"Communication from the commission to the European parliament, the European council and the council. Second Report on the progress made in the implementation of the EU – Turkey statement"* Lest: 25.02.18

https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/20160615/2nd_commission_report_on_progress_made_in_the_implementation_of_the_eu-turkey_agreement_en.pdf

Den Europeiske Union 2016: *"Communication from the commission to the European parliament, the European council and the council. Third Report on the progress made in the implementation of the EU – Turkey statement"* Lest: 21.02.18

https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/20160928/3rd_report_on_the_progress_made_in_the_implementation_of_the_eu-turkey_statement_en.pdf

Den Europeiske Union 2016: *"Communication from the commission to the European parliament, the European council and the council. Fourth Report on the progress made in the implementation of the EU – Turkey statement"* Lest: 03.03.18

https://www.avrupa.info.tr/sites/default/files/2017-09/4th_report_on_the_progress_made_in_the_implementation_of_the_eu-turkey_statement_en_0.pdf

Den Europeiske Union 2017: *"Communication from the commission to the European parliament, the European council and the council. Fifth Report on the progress made in the implementation of the EU – Turkey statement"* Lest: 25.02.18

https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/20170302_fifth_report_on_the_progress_made_in_the_implementation_of_the_eu-turkey_statement_en.pdf

Den Europeiske Union 2017: *"Communication from the commission to the European parliament, the European council and the council. Sixth Report on the progress made in the implementation of the EU – Turkey statement"* Lest: 25.02.18

https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/170613_6th_report_on_the_progress_made_in_the_implementation_of_the_eu-turkey_statement_en.pdf

Den Europeiske Union 2017: *Communication from the commission to the European parliament, the European council and the council. Seventh Report on the progress made in the implementation of the EU – Turkey statement*” Lest: 21.03.18

https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/20170906_seventh_report_on_the_progress_in_the_implementation_of_the_eu-turkey_statement_en.pdf

European Consensus on Humanitarian Aid av 30.01.08

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM%3Aah0009>

FN.no 2015: ”*Syria*” Sist oppdatert: 23.03.15 Lest: 05.05.18

<https://www.fn.no/Land/Syria>

FN.no 2016: ”*Tyrkia*” Sist oppdatert 28.08.16 Lest: 12.05.18

<https://www.fn.no/Land/Tyrkia>

FN.no 2018: ”*Flyktningkonvensjonen*” Sist oppdatert: 22.01.18 Lest: 12.05.18

<https://www.fn.no/Om-FN/Avtaler/Flyktninger/Flyktningkonvensjonen>

FNs Verdenserklæring om menneskerettighetene av 10.12.1948

Flyktningkonvensjonen av 28.Juli 1951

<http://www.unhcr.org/3b66c2aa10>

Jacobsen, Dag Ingvar 2015: ”*Hvordan gjennomføre undersøkelser? Innføring i samfunnsvitenskapelig metode*” 3.Utgave 2015 Cappelen Damm AS

Jacobsen, Dag Ingvar og Thorsvik, Jan 2016: ”*Hvordan organisasjoner fungerer*” 4. Utgave 2016 Fagbokforlaget.

Janmyr, Maja 2015 Aftenposten.no: ”*Nesten ingen land i Midtøsten har sluttet seg til Flyktningkonvensjonen*” Skrevet 28. September 2015 Lest: 16.05.18

<https://www.aftenposten.no/viten/i/q1Jz/Nesten-ingen-land-i-Midtosten-har-sluttet-seg-til-Flyktningkonvensjonen>

Jumbert, Maria Gabrielsen 2018 SNL.no: "*Flyktningkrisen i Middelhavet*" Sist oppdatert: 07.02.18 Lest: 05.05.18 https://snl.no/Flyktningkrisen_i_Middelhavet#-Omfang

Knudsen, Olav Fagelund 2012 SNL.no: "*Tredjeland*" siste oppdatert: 15.08.12 Lest: 19.05.18 <https://snl.no/tredjeland>

Leraand, Dag og Bahus, Vegard Bø 2017 SNL.no: "*Flyktninger*" siste oppdatert: 27.Juni 2017 Lest: 15.05.18 <https://snl.no/flyktninger>

Leraand, Dag 2018 SNL.no: "*Krigen i Syria*" Sist oppdatert: 14.04.18 Lest: 05.05.18 https://snl.no/Krigen_i_Syria#-internasjonal_dimensjon

Ruud, Morten og Ulfstein, Geir, 2017: "*Innføring i folkerett*" 4. Utgave 2017
Universitetsforlaget AS

Statuttene for The International Court of Justice (ICJ)
http://legal.un.org/avl/pdf/ha/sicj/icj_statute_e.pdf

Teigen, Karl Halvor 2017 Snl.no: "*Abraham Maslow*" Sist oppdatert: 23.10.17 Lest: 21.03.18 https://snl.no/Abraham_Maslow

The readmission agreement 1.Juni 2016
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:22014A0507%2801%29>

Tvedt, Morten Walløe 2012: "*Lærebok i forvaltningsrett*" 1. Utgave 2012 Gyldendal
Norsk Forlag AS

Urix 2016 NRK.no: "*Urix 7.Mars 2016*" Sett: 12.02.18
<https://tv.nrk.no/serie/urix/NNFA53031716/17-03-2016>

Wien – konvensjonen av 23.Mai 1969
http://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/1_1_1969.pdf